

LIIVIRANNA

HÄÄDEMEESTE VALLA LEHT

JAANUAR 2018 NR. 1

Vallavanema veerg

KAREL TÖLP

Uus aasta algas Häädemeeste ja Tahkuranna vallavalitsuste ühinemisega uueks Häädemeeste vallavalitsuseks. Ühinemine tähendab seda, et tekkinud on varasema kahe asemel üks ametiasutus. Ametiasutus hakkab toimetama valla kahes suuremas keskuses, Uulus, kus saab olema vallamaja ning Häädemeestel, kus saab olema teeninduskeskus.

21. detsembril kinnitas volikogu vallavalitsuse ettepanekul struktuuri, mida rakendatakse kolmes järgus. Peamised muutused jõustusid 1. jaanuarist, kuid ülesannete ja info edukaks üleandmiseks lõpetavad ehitusnõunik ning maakorraldaja Häädemeeste teeninduskeskuses ja sotsiaaltöö spetsialist Uulus töö märtsikuuks. Uulus töötavad raamatupidajad panevad kokku Tahkuranna poolse majandusaasta aruande ja lõpetavad töö aprilliks.

Mitmed varasemad ühinemised on näidanud, et teeninduskeskustesse jäävad heal juhul alles 1–3 inimest. 2016. aastal ühinemisläbirääkimised Häädemeeste, Saarde, Surja ja Tahkuranna valla vahel puudutasid samuti keskuse ja teeninduskeskuste teemat. Selle käigus pidi keskus tulema Uulu ja teeninduskeskustesse oleks jäänud ainult kuni 4 inimest, Kilingi-Nõmme ilmselt rohkem. Struktuuri koostamise juures oleme aga jõudnud positiivse tulemuseni, kus Häädemeestele jääb 6,25 ametikohta, lisaks jääb hetkel üks koht täitmata ning Uulu 14,2 varasema 12,2 asemel. Struktuuri koostamine ja olemasolevate inimeste paigutamine ei ole läinud kergelt. Volikogus eelnõud kaitses küsiti, kas on õige sedavõrd palju lähtuda olemasolevatest inimestest. Jah, eks läheneda saab mitut moodi. Tegelikult on struktuuri koostamisel lähtutudki nii vajadustest kui võimaluse korral püütud sobitada olemasolevaid inimesi. Vald ei ole asi iseeneses, väga oluline osa vallas töötavate inimeste juures on ajaloo tundmine, mitte selle, mis ajalooraamatutes kirjas, vaid vallas inimeste, otustatu ja tausta teadmine. Vallas on ameteid, kus lihtsalt ei saanud jääda kahte ametnikku ning tegelikult oli erinevatel põhjustel koondamise soov rohkem kui oleks eeldanud. Lootsin päris mitme inimese jätkamist, kuid kahjuks sooviti erinevatel põhjustel siiski ära minna. Kui algselt oli teada, et konkurss tuleb korraldada abivallavanemate leidmiseks ning Uulus kahele kohale, mis on lapsehoolduspuhkusele läinud ametnike asenduskohad, siis tänaseks on teada veel kolme konkursi läbiviimise vajadus.

Ametnike ülesanded on jaotatud peamiselt ülevallaliselt ehk valdkondlikult. Oleme kaalunud seetõttu vastuvõtuaegade korraldamist, kuid elu on üldjuhul nii kiire, et nõdalast ootamist ei saa keegi endale lubada. Eks vastuvõtude korraldamise vajadus selgub aga jooksul, kuid algul ratsionaalsuse ja ametnike parema ajakasutuse tõttu otsesed vastuvõtuaegadid Uulus töötavatel ametnikel Häädemeestele ega vastupidi ei planeerita. Küll aga toimuvad piirkonna teemadega seotud koosolekud Uulus või Häädemeestel ja ametnikel on kohustus käia objektidel kohapeal. Jätkame ka kodanike vastuvõtu vastuvõtuaegadest kinni pidamata ehk kogu aeg, kui ametnik majas. Eesmärgiks see, et inimene saaks võimalikult kiiresti oma soovile või murele lahenduse.

Struktuursed muutused on plaanis ka valla vee-ettevõtete juhtimisega. Plaanime esialgu alles jätta mõlemad ettevõtte ning teeme selgeks 1 vs 2 ettevõtte plussid ja miinused. Küll aga plaanime lähiajal viia ettevõtte ühte juhtimise alla. See annaks ühesuguse nägemuse nii teenuste kui arendamise osas.

Ühinemine on toonud hirme ja on ka neid, kes üritavad lühiajalist kasu võita juttudega, mis tõele ei vasta. Mõningased muutused on paratamatud, kuid eestlastele omaselt kipume pigem üle mõtlema ja eeldama pigem halba, mitte hea soovimist. Küsimuste või muredega võite mulle alati helistada, tel. nr. 56 673 533.

Ühisel sammul edasi

Tahkuranna ja Häädemeeste valdade liitumisel tekkinud uus Häädemeeste vald on üks haldusreformi tulemusena tekkinud seitsmekümne üheksast omavalitsusest. Võimalusi liitumiseks oli mitmeid ning oli ka oht sundliitumiseks, kuid saavutasime siiski halvimast parima ja rannarahvana hakkame üheskoos kirjutama uue valla ajalugu.

Seisan volikogu esimehena selle eest, et Häädemeeste vald läheb edasi jõudsate sammudega, väärikalt ja tegusalt hoides ning viies edasi saavutatut, luues paremat homset tänastele ja tulevastele elanikele. See aga eeldab head koostööd kogukonna sees ning järjekindlat tööd eesmärkide saavutamiseks. Paljusid küsimustes on meie vallas erinevate kogukondade vahel üksmeel, kuid see ei tähenda, et ühel meel olla seegi kõiges.

Tegeliku arengu tagavadki argumenteeritud vaidlused ja sisulised vestlused, kus ei halvustata üksteist. Kahjuks on aga neid, kes kasutades ära kitsaskohti, püüavad selle valguses ise särada, et oleks mängu ilu. Loodan väga, et selline olukord muutub ning ka kõik volikogu liikmed suudavad keskenduda valla arengule ja jätta kibestumine volikogu saalist väljapoole.

Volikogu esimehena olen alati avatud kõikidele mõtetele ja ettepanekutele, mis on meie valla heaks käekäiguks kasulikud. Minu jaoks on Häädemeeste vald üks tervik ja kõik siinsed inimesed

koos oma soovide ja mõtetega olulised. Ellu tuleb viia ka ühinemislepingus toodud investeeringud ning eesmärgid. Soovin ka selle eest seista. Püüan panustada sellesse, et ehitada sildu erinevate mõtteviiside ja isikute vahele, sest elanikud on usaldanud ja valinud meid valda juhtima. Sügava koostööni on meil veel omajagu teed käia, panustagem siis sellesse tõsiselt.

Häädemeeste valla väljakutsed määrab suuresti ära tema asukoht. Vahetult Pärnu linna kõrval ja Eesti riigi piiriäärse vallana jäävad ka edaspidi toimima tugevad mõjud, mis ühelt poolt loovad täiendavaid võimalusi, teisalt nõuavad tõsiselt pingutusi.

Meie eesmärgiks võib areneda Pärnu eeslinnana, vaid iseseisva kogukonna ja omavalitsusena koos oma vajaduste ja võimalustega. Samas olla tugevaks partneriks nii oma naabritele, kui ka meie kallile rahvusriigile.

Katsume hoida kõike, mille eest oleme üheskoos seisnud, mis on meile väärtuslik ja toimib hästi. Kuid elu areneb kiiresti ja pidevalt, palju asju tuleb juba lähiajal korraldada teistmoodi ning veelgi paremini. Seepärast kutsun ma kõiki inimesi üles mitte rääkima niivõrd lõhedest ja probleemidest vallas, vaid just nimelt sellest, kuidas neid ületada ning lahendada. Ma kutsun teid tegudele!

Tänapäeva kiires elutempos lihtsalt tuleb see aeg võtta, et oma koduvalla heaks panustada. Siinjuures mõtlema tänasele kasule, vaid paremale homsele.

Foto PP Madis Sinivee

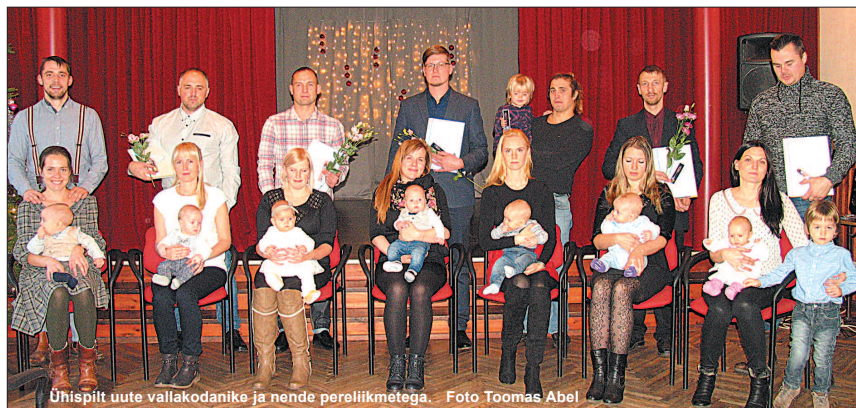
Meie, see tähendab volikogu jaoks on Häädemeeste valla põhiväärtusteks valla terviklikkus, tasakaalustatud areng ja vallaelanike kõikide vanusegruppide huve ning vajadusi arvestav tegutsemine.

Valitud volikogule ning vallavalitsusele soovin arukust, tasakaalukust ja ühtset meelt mõistmaks, mida endast kujutab tervikuna uus Häädemeeste vald. Et targalt tehtud otsused arendaks valda tervikuna, tooks juurde elanikke, uusi töökohti ja selle kaudu ka vajalikku raha uuteks investeeringuteks.

Soovin kõigile tugevat tervist, kordamisi uuel aastal ning tahtmist panustada nii enda kui valla tegemistesse.

Andrus Soopalu
vallavolikogu esimees

Hõbelusikapäev Häädemeestel

Ühispiilt uute vallakodanike ja nende pereliikmetega. Foto Toomas Abel

Detsembri keskel said sümboliseks valla vapi kujutisega hõbelusikad 2017. aasta teises pooles ühinemiseelses Häädemeeste vallas sündinud uued vallakodanikud. Pidulikule sündmusele Häädemeeste seltsimajas olid üheksast kutsutud perest tulla saanud seitse. Kohal viibinud uued vallakodanikud jäid koos pereliikmetega juuresolevale ühispiletile (tähestiku järjekorras): Imaake-Mia Artma, Airika Kalamees, Tambet Leesment, Leo Marjamägi, Robin Meola, Marten Tuuling ja Karlis Vesik.

Hõbelusikad koos tervitusega andis üle vallavanem Karel Tõlp, sündmust juhtis vallasekretär Külliki Kiiver. Hõbelusikale lisandusid pidulikud, käsitööna valminud kaaned sünnitunnistusele ja lapse esimene raamat raamatukogult. Üldse sündis ühinemiseelses Häädemeeste vallas eelmisel aastal 22 last, neist 19 elavad siin praegugi. 1. jaanuari seisuga on ühinemisejärgses Häädemeeste vallas kokku 4985 elanikku.

Toomas Abel, arendusnõunik

Vallavalitsuses otsustati:

5.detsembril

- Kinnitada 2017.aasta novembrikuu vajaduspõhise peretoetuse saajate nimekiri.
- Väljastada chitusluba Mihkel Männikule Häädemeeste vallas Pulgoja külas asuvalle Laidmetsa maaüksusele (katastritunnus 21301:006:0169) kõrvalhoone püstitamiseks.
- Kehtestada Häädemeeste valla ametnike värbamise ja valiku kord.
- Väljastada välireklaami paigaldusluba OÜ-le Borg Kinnisvara (esindaja juhatusel liige Kalli Uibokand). Reklaami paigaldamise asukoht on Reiu küla, Veski tee 5 kinnistu. Reklaami pinna suurus on 3 m². Paigaldusloa kehtivusaeg 01.09.-31.12.2017.a.

12.detsembril

- Väljastada chitusluba Soo Talu OÜ-le Häädemeeste vallas Rannametsa külas asuvalle Soo maaüksusele (katastritunnus 21301:005:0107) tahesõnnikuhoidla püstitamiseks.
- Väljastada chitusluba Holden Videsele Häädemeeste vallas Kabli külas asuvalle Merelaane tee 6 maaüksusele (katastritunnus 21303:002:0560) elamu ja garaaži püstitamiseks.
- Kinnitada korraldatud jäätmeveoga erandkorras mitte-liitunud nimekiri.
- Kinnitada sotsiaaltoetuste saajate nimekiri.
- Toetada alljärgneva Tahkuranna valla elanike registris oleva lapse osalemist Kaunase Tornaado korvpalliturniiril 15.-17.12.2017 summas 40 (nelikümmend) eurot: Kaspar Lootus.
- Moodustada Häädemeeste valla põhimääruse eelnõu koostamiseks komisjon koosseisus Argo Mengel Karel Tõlp Külliki Kiiver Ulvi Poopuu.
- Moodustada Häädemeeste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2017-2019 koostamiseks komisjon koosseisus Madis Mätas Karel Tõlp Tiit Sommer Harald Kalmet.
- Kinnitada Tahkuranna valla ajalehe Oma Leht ja Häädemeeste valla ajalehe Koduvald asemel ilmuma hakkava valla ajalehe nimeks LIIVIRANNA. Tunnustada nime esitajat Eva Metsatalu auhinnaga ja anda see üle valla aastapäeva üritusel.
- Kinnitada 8.11.2017 esitatud projekti "Metsaküla Sipelga kinnistu kanalisatsioonisüsteemi rajamine" aruanne ning teha väljamakse teostajale (Balance Tiim OÜ) 2036,58 eurot vastavalt sõlmitud toetuslepingule ning esitatud kuludokumentide alusel.
- Arutati läbi 21.12 volikogu istungi päevakorda esitatavad eelnõud.

19.detsembril

- Kinnitada ja väljastada projekteerimistingimused Inseneribüroo Urmas Nugin OÜ-le Häädemeeste vallas Ikla külas asuvalle Rannamäni kinnistule (katastritunnus 21303:006:0107) suvemaja ja sauna ehitusprojekti koostamiseks.
- Kiita heaks Aule Kingu (Kink) poolt 18. detsembril 2017.a. esitatud hajaasutuse programmi projekti „Metsapoolle küla Selgema kanalisatsioonisüsteem” aruanne Häädemeeste vallas Metsapoolle külas asuvalle Selgema kinnistule (katastritunnus 21303:006:0082) kanalisatsioonisüsteemi rajamiseks eraldatud toetuse kasutamise kohta.
- Kiita heaks Aule Kingu (Kink) poolt 18. detsembril 2017.a. esitatud hajaasutuse programmi projekti „Metsapoolle küla Selgema veesüsteem” aruanne Häädemeeste vallas Metsapoolle külas asuvalle Selgema kinnistule (katastritunnus 21303:006:0082) veesüsteemi rajamiseks eraldatud toetuse kasutamise kohta.
- Kinnitada korraldatud jäätmeveoga erandkorras mitte-liitunud nimekiri.
- Kinnitada toimetulekutoetuse saajate, eakate tähtpäeva toetuse saajate, riiklikku pensioni saavate isikute

bussisõidutoetuse saajate, ühekordse toetuse saajate nimekiri ning kinnitati asendaja määramine ja lisatase maksimine.

- Tunnistada vallavalitsuse 24.10.2014 korraldusega nr 348 välja kuulutatud konkurss OÜ Vesoka juhataja vaba ametikoha täitmiseks nurjunuks.

Kuulutada välja uus avalik konkurss OÜ Vesoka juhataja vaba ametikoha täitmiseks.

Jätta muutmata 24.10.2014 korraldusega nr 348 moodustatud konkursikomisjoni koosseis:

Komisjoni esimees	Karel Tõlp
Komisjoni liikmed	Tiit Sommer
	Alar Vahtra
	Argo Mengel
	Ulvi Poopuu

- Kinnitada sotsiaaltoetuse saajate nimekiri.
- Pikendada elamispinna üürilepingud Võiste Sotsiaalmajas kuni 31.12.2018.
- Korraldada Kuukivi tee 10 kinnistule üksiklamu püstitamiseks projekteerimistingimuste andmise menetlus avatud menetlusena.
- Väljastada chitusluba Tarmo Tomson'ile Tahkuranna külas Metsa tee 8 kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada kasutusluba Margus Leiar'ile Reiu külas Reiuõie põik 1 kinnistule püstitatud üksiklamule.
- Väljastada kasutusluba Pärnamäed OÜ-le (11701609), esindaja Dagnis Kakers, Reiu külas Reiva kinnistule laiendatud äri- ja eluhoonele.
- Muuta Tahkuranna Vallavalitsuse 10.09.2013. a korralduse nr 256 punkti 1 ning kehtestada need alljärgnevas redaktsioonis:
  - Määrata Häädemeeste vallas Reiu külas asuvate maaüksuste lähiaadressideks:
    - 1.1. Sillametsa
    - 1.2. Tõllapulga.
  - Muuta Tahkuranna Vallavalitsuse 10.09.2013. a korralduse nr 257 punkti 1 ning kehtestada need alljärgnevas redaktsioonis:
    1. Määrata Häädemeeste vallas Reiu külas asuvate maaüksuste lähiaadressideks:
      - 1.1. Jooksuraja
      - 1.2. Kõnniraja
      - 1.3. Metsa
      - 1.4. Metsaraja
      - 1.5. Spordiraja
      - 1.6. Terviseraja.
  - Määrata Leina külas asuva maaüksuse lähiaadressiks Kase.
  - Määrata maaüksuse maakasutuse sihtotstarbeks maatulundusmaa (011; M) 100%.
  - Maaüksuse pindala on 0,3853 ha.
  - Maaüksuse maksustamishind on kakskümmend eurot (20 eurot).
  - Erastatav maaüksus liidetakse Kalju katastriüksusega (katastriüksuse tunnus 84801:004:0186).
  - Kinnitada korraldatud jäätmeveost erandkorras vabastatud nimekiri.
  - Algatada Merekülas Karu tee 24 detailplaneering ning kinnitada detailplaneeringu lähteseisukohad. 1,9 ha suuruse planeeringuala piiriks on Karu tee 24 kinnistu piirid. Detailplaneeringu eesmärk on anda chitusõigus kuni nelja uue üksiklamu ehitamiseks ning eraldada teemaa kinnistud.
  - Pikendada hajaasutuse programmis toetuslepingute sõlmimise tähtaega kuni 01.03.2018.a.

28.detsembril

- Kinnitada sotsiaaltoetuste saajate nimekiri.
- Väljastada chitusluba Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutusele (90010094), esindaja Toomas Kallaste, Reiu külas Rae kinnistule elektroonilise sidevõrgu liinirajamise – multitorus fiiberoptilise sidekaabli (IV chitusetapp – Raeküla-Reiu) paigaldamiseks.
- Väljastada chitusluba Rait Vahemets'ale Reiu külas Tõlla tee 4 kinnistule üksiklamu püstitamiseks.
- Väljastada chitusluba Saareõue OÜ-le Häädemeeste vallas Ikla külas Lapite farmi maaüksusel asuva lihaveselauda laiendamiseks.
- Kinnitada korraldatud jäätmeveoga mitteliitunud nimekiri.
- Kiita heaks Häädemeeste valla 2018.aasta eelarve projekt ja esitada see volikogule menetlemiseks.

Vallavolikogus otsustati:

7.detsembril

- Koormata tähtajatult isikliku kasutusõigusega Telia Eesti AS (registrikood 10234957, Mustamäe tee 3, Tallinn, Harju maakond) kasuks Tahkuranna vallale kuuluvad järgmised kinnistud:
  - Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Tahkuranna küla, 848017 Mõisa tee kinnistu, registriosia nr 3835206, katastritunnus 84801:004:0706, koormatava ala pindala 986 m²;
  - Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Tahkuranna küla, Mere tee L1 maaüksus, Kinnistusraamatusse kandmata, katastritunnus 84801:004:0073, koormatava ala pindala 16 m².
- Koormata tähtajatult isikliku kasutusõigusega Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse (registrikood 90010094, Harju 6, Tallinn, Harju maakond) kasuks Tahkuranna vallale kuuluvad järgmised kinnistud:
  - Reiu küla, Rae kinnistu, registriosia nr 3832706, katastritunnus 84801:001:1735, koormatava ala pindala 601 m²;
  - Lõpetada Tahkuranna külas Abaja-Oja kinnistul algatatud detailplaneeringu menetlemine.
  - Lõpetada Tahkuranna Vallavolikogu 26.05.2006 otsusega nr 46 algatatud Uulu küla Laadi tee 25 kinnistu Kallaste II detailplaneeringu koostamine.
  - Lõpetada Võiste alevikus Riia mnt 16 kinnistul algatatud Mäoetsa Neljas detailplaneeringu menetlemine.
  - Lõpetada Tahkuranna Vallavolikogu 22.10.2003 otsusega nr 70 algatatud Laadi küla Ülejõe kinnistu detailplaneeringu koostamine.
  - Lõpetada Metsakülas Ületee kinnistul algatatud detailplaneeringu menetlemine.
  - Algatada Häädemeeste valla põhimääruse eelnõu koostamist. Häädemeeste vallavalitsusel moodustada põhimääruse eelnõu väljatöötamiseks komisjon. Nimetada volikogu poolseks esindajaks nimetatud komisjoni volikogu aseesimees Argo Mengel.
  - Algatada Häädemeeste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava eelnõu koostamine aastateks 2017-2029 vastavalt käesoleva otsuse lisas sätestatule. Kinnitada Häädemeeste valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava eelnõu aastateks 2017-2029 koostamise lähteülesanne. Häädemeeste vallavalitsusel moodustada ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava eelnõu väljatöötamiseks komisjon. Nimetada volikogu poolseks esindajaks nimetatud komisjoni Madis Mätas.
  - Maksta Häädemeeste Vallavolikogu 09.11.2017 määrusega nr 2 ja 30.11.2017 otsusega nr 25 määratud tasud ja hüvitised välja alljärgnevalt:
    - Vallavolikogu esimehele Häädemeeste Vallavalitsuse eelarvest;
    - Vallavolikogu aseesimehele Tahkuranna Vallavalitsuse eelarvest;
    - Vallavolikogu alatiste komisjonide esimeestele Vastava Vallavalitsuse eelarvest, millises valimisringkonnas kandideeris;
    - Vallavolikogu liikmetele Vastava Vallavalitsuse eelarvest, millises valimisringkonnas kandideeris;
    - Vallavanemale Tahkuranna Vallavalitsuse eelarvest.

21.detsembril

- Kehtestada Tahkuranna küla Mereranna kinnistu detailplaneering.
- Kehtestada Laadi küla Mäoetsa tee 11 kinnistu detailplaneering.
- Tunnistada kehtetuks Häädemeeste Vallavolikogu 19. jaanuari 2011. a otsus nr 1 „Detailplaneeringu algatamine”.
- Kehtestada Häädemeeste Vallavalitsuse struktuur ja teenistuskohade koosseis alates 01. jaanuarist 2018.a vastavalt lisadele nr 1, 2 ja 3.
- Anda 1. jaanuaril 2018. a jõustuva kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 61 lõikes 1 nimetatud omavalitsusüksuste ühiselt täidetav ülesanne, maakonna arengu kavandamise ja selle elluviimise suunamise ülesanne alates 1. jaanuarist 2018. a täitmiseks mittetulundusühingule Pärnumaa Omavalitsuste Liit.
- Anda 1. jaanuaril 2018. a jõustuva rahvatervise seaduse § 10 lõikes 1 sätestatud ülesanded alates 1. jaanuarist 2018.a täitmiseks mittetulundusühingule Pärnumaa Omavalitsuste Liit.
- Anda maakonna kultuurikorralduse valdkondade ülesanded alates 1. jaanuarist 2018. a täitmiseks mittetulundusühingule Pärnumaa Omavalitsuste Liit.
- Anda Pärnu maakonna sümbolite kasutamise korraldamise õigus mittetulundusühingule Pärnumaa Omavalitsuste Liit.
- Anda Pärnumaa Vapimärgi andmise korraldamise õigus mittetulundusühingule Pärnumaa Omavalitsuste Liit.
- Kehtestada Häädemeeste Vallavalitsuse ametnike haridusele, töökogemusele, teadmiste ja oskustele esitatavad nõuded.
- Muuta Häädemeeste Vallavolikogu 30.11.2017 määruse nr 3 „Palgajuhend” § 14 (Häädemeeste Vallavolikogu 17.04.2013.a määrus nr 6 „Häädemeeste Vallavalitsuse palgajuhend” ja Tahkuranna Vallavolikogu 28.03.2013.a määrus nr 8 „Tahkuranna Vallavalitsuse palgajuhend” tunnustatakse kehtetuks.

Kas Te teate, et uuenenud Häädemeeste vallas

... elab 01.01.2018 seisuga 4985 elanikku, 2527 meest ja 2458 naist.

... valla pindala on 493,6 km².

... 2017. aastal sündis Häädemeestel 22 last, Tahkuranna 13 last, kokku 35 last.

... on 2 alevikku Häädemeeste (610 elanikku) ja Võiste alevik (468 elanikku), 29 küla – Soometsa (104), Võidu (84), Sooküla (56), Arumetsa (97), Nepste (39), Pulgoja (60), Papisilla (50), Rannametsa (146), Krundiküla (111), Penu (68), Jaagupe (72), Kabli (265), Orajõe (41), Majaka (43), Treimani (194), Metsapoole (100), Ikla (155), Massiaru (80), Urissaare (67), Uuemaa (22), Piirumi (52), Leina (41), Tahkuranna (176), Metsaküla (68), Lepaküla (99), Uulu (552), Laadi (446), Mereküla (68) ja Reiu küla (494).

... lapsed saavad hariduse ühes **keskkoolis**, Häädemeeste Keskoolis, kus õpib 174 õpilast, klassikomplekte on 12 ja õpetajaid 28 sh koolijuhid;

kahe põhikoolis – Uulu ja Metsapoole põhikoolis õpib kokku 195 last, Uulu põhikoolis õpib 2017/2018 õppeaastal 151 last ja Metsapoole põhikoolis 44 last;

ühes lasteade-algkoolis – Tahkuranna Lasteade-Algkoolis, õpib 2017/2018 õppeaastal 43 last ning käib lasteaias 32 last;

... meie eelkooliealised lapsed on hoitud valla kolmes lasteaias. Häädemeeste lasteaias neljas rühmas käib 50 last, Kabli lasteaias 23 last ja Uulu lasteaias viies rühmas käib 81 last. Kokku käib valla lasteaiades 186 last ning väljaspool käib lasteaiades 26 last neist 23 käib Pärnu linna ja maakonna lasteaiades ja 3 mujal Eesti lasteaiades. Eralastehoiu teenust kasutab 4 last.

... Pillimängu saab õppida Häädemeeste Muusikakoolis, kus on 40 õpilast. Erialadeks klaver, akordion, klarnet, trompet, saksofon, viiul. Viimastel aastatel õpitakse siin ka mandoliini ja kitarril erialal.

... on 6 raamatukogu – Häädemeeste raamatukogu, Treimani raamatukogu-turismiinfopunkt, Kabli raamatu-

kogu, Massiaru raamatukogu, Võiste raamatukogu ja Uulu raamatukogu.

... on üks vallamuuseum Häädemeeste muuseum. Kodanikualgatuse korras on rajatud kaks muuseumi – Saviaugu Talumuuseum ja Naarismaa Talumuuseum.

... on 8 kirikut ja kogudust – EELK Häädemeeste Miikaeli kogudus, EELK Treimani kogudus, EAÕK Häädemeeste Issandamuutmise kogudus, EAÕK Laiksaare Ristija Johannese kogudus, EAÕK Treimani Pühade apostlite Peetruse ja Pauluse kogudus, EKNK Kabli kogudus (Eesti Kristlik Nelipüha Kirik), EELK Tahkuranna kogudus, EAÕK Tahkuranna kogudus. Uulus asub EELK Elisabeti kiriku abikirik, mida kogudus kasutab laagrite korraldamiseks.

... on 9 seltsi-, -rahva- ja külamaja ning huvi- ja noortekeskust-tuba – Häädemeeste Seltsimaja, tegevusi korraldab Suurküla MTÜ, Häädemeeste Huvikeskus, tegutseb Häädemeeste Seltsimajas, Treimani Rahvamaja, Kabli Seltsimaja, Soometsa Külamaja, tegevusi korraldab Soometsa külaselts, Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus, külaseltes Tahku Tare, tegevusi korraldab Võiste külaselts, Tahkuranna Avatud Noortekeskus, tegutseb Uulu KSK-s, Võiste Noortetuba, tegutseb külaseltes Tahku Tare.

... et Tahkuranna senise ajalehe Oma Leht esimene number ilmus 1994. aasta augustis ja kokku on ilmunud 233 numbrit.

... et Häädemeeste senise ajalehe Koduvald esimene number ilmus 1991. aasta detsembris, tehes väikese vahepausi ning alates 1996. aastast ilmub järjepidevalt, kokku on ilmunud 316 numbrit (oli aegu kui ilmus kaks numbrit kuus).

Materjali koostasid
Tiiu Sommer ja Toomas Abel

Tutvustame uusi töötajaid Häädemeeste vallas

Alates 8.jaanuarist töötab humanitaarvaldkonna abivallavanemana Helve Reisenbuk.

Olen sündinud 4. mail 1960. aastal Pärnu linnas. Pärast tolleaegse Pärnu I Keskkooli lõpetamist asusin õppima Tallinna Pedagoogilise Instituuti. Lõpetamise järel sai minust algklasside õpetaja. Tegin õpetajatööd Tallinnas. Pärnumaale tagasi tulles olen töötanud maakonna tolleaegse noorteorganisatsiooni juhina, teinud tööd personalijuhina ning alates 2001. aastast kuni 2017. aasta lõpuni töötasin humanitaarvaldkonda kureeriva abivallavanemana Paikuse

Vallavalitsuses. Et saada paremat ülevaadet omavalitsuse ja riigi korraldusest omandasin 2005. aastal sotsiaalteaduste magistrikraadi riigiteaduste erialal.

Mind on alati köitnud kõik inimese, tema arengu ja toimumisega seonduv. Minu nägemuse kohaselt peaks humanitaarvaldkond aitamaa luua toetavat tegevuskeskkonda elukaare igal etapil olevale inimesele. Tänu haldusreformile oleme me täna paljud uute alguste ees. See aga, et kestma jääks eelnevalt loodud parimad traditsioonid, sõltub eelkõige meeskonnatööst.

Pean ka end meeskonna töö tegijaks ja püüan lahutada Hiina vanasõnast: „Külvates head naabrile – külvad head ka endale!”

Parimate soovidega,
Helve Reisenbuk

Advendiaeg Uulu raamatukogus

Vanade nääri- ja jõulukaartide näitus „ILUSAT JÕULUAEGA! JA HEAD UUT AASTAT!” leidis raamatukogu külastajate poolt hea vastukaja. Kaarte ja pildiraame toodi pidevalt juurde. Aitäh teile, Terje Pill, Kaido Kiivi, Helju Viirg, Henn Saar, Reet Sai, Hilde Pulk, Maia-Liisa Kasvandik ja Eva Metsatalu, näituse valmimise eest! Näitusel olid ka lasteaiade ja koolilaste tehtud jõulu- ja jõulukaardid ning koolilaste luuletused ja jõulujutud, mis on kirjutatud 2000. aastal. Nende lugemine pakkus suurt rõõmu lastevanematele. Aitäh jõulukaartide valmistajatele ja noortele suseleppadele!

Näitust käisid vaatamas ka Uulu lasteaiälapsed. Neile loeti ette koolilaste loodud jõulumuinasjutte.

Uuel aastal uue hooga

Raamatukogu pakub vallaelanikele hea lugemise ja lõbustamise võimalust. Läbi avaliku internetipunkti on tagatud ligipääs vajalikele infodele ka Wi-Fi vahendusel. Soovijad saavad külastada erinevaid näitusi ja kultuurisündmusi. Oluline roll on raamatukogul koduloolise materjali kogumisel. See on hea koht lugemiseks, õppimiseks ja igapäevamüra puhkamiseks. Raamatunäituste ja väljapanekute tähistamiseks kirjanike ja raamatute juubele!

Iga kuu kolmandal neljapäeval toimub koduloolaste klubiõhtu „Ajaradadel” (ei toimu juunis, juulis ja augustis).

Veebruaris avatakse isikunäitus „Isikud läbi saja aasta”, mis annab ülevaate kohalikest tegijatest.

Märtsis, emakeelenädalal, külastavad raamatukogu lasteaiälapsed. Koolilastele tutvustatakse raamatukogutundides uut lugemisvara.

Lasteaia saalis on raamatuväljapanek „Lugemiseks ja ettelugemiseks lastele”.

2. aprillil on Rahvusvaheline lastekirjanduse päev ning 23. aprillil Raamatu ja roosi päev.

Septembris saab vaadata raamatukogus „Aabitsa-näitus”.

Oktoobris, Täiskasvanud õppija nädalal, on koolitus lasteaiäpetajatele „Uued raamatud lasteaiäpetaja tööalal”.

Lasteaia saalis on raamatu väljapanek „Lugemiseks ja ettelugemiseks lastele”.

20.–30. oktoobril on raamatukogupäevad „Kohtume raamatukogus”. Raamatukogu külastavad lasteaiälapsed.

Koolilastele tutvustatakse raamatukogutundides uut lugemisvara.

Novembris, Põhjamaade raamatukogunädala homikuhämaruses, loetakse raamatutest katkendeid küünlavalgel lasteaias, kooli raamatukogus ja keskkuse raamatukogus.

22. novembril on Raamatusõprade jututuba.

Detsembrikuul raamatunäitus „Imelised jõulud” annab ülevaate jõuluraamatutest.

Ilusat algavat aastat!

Helje Pulk
Uulu raamatukogu
juhataja

Detailplaneeringute teated

Häädemeeste Vallavalitsus korraldab 16.jaanuaril 2018 kell 16.00 **Reiu küla Liivakukinnistu** (kat. tunnus 84801:001:0210) detailplaneeringu lähteseisukohtade eelnõu avaliku arutelu vallamajas (Uulu küla, Pargi tee 1). Detailplaneeringu algatamise ettepaneku teinud isik soovib kinnistust eraldada kaks üksikelanukrunti ning teemaa kinnistu. Tegevus muudab üldplaneeringut maakasutuse juhtotstarbe osas, asendades haljasala juhtotstarbega maa elamumaaga.

Häädemeeste Vallavalitsus korraldab 16. jaanuaril 2018 kl 17.00 **Lepaküla Laanecaluse kinnistu** (kat. tunnus 84801:001:1001) detailplaneeringu lähteseisukohtade eelnõu avaliku arutelu vallamajas (Uulu küla, Pargi tee 1). Detailplaneeringu algatamise ettepaneku teinud isik soovib kinnistule rajada veoautode remonditöökoha. Tegevus muudab üldplaneeringut maakasutuse juhtotstarbe osas, asendades rohevõrgustiku maa juhtotstarbe ärimaa omaga. Täpsem info telefonil 4448894 või tahkuranna.kovtp.ee.

Häädemeeste Vallavalitsus

Head Liiviranna lehe lugejad!

Täna hoiate te käes Häädemeeste valla uut ajalehte **Liiviranna**. Liiviranna leht on endiste vallalehtede Oma Leht ja Koduvald järeltulijaks uues kuues ehk Tahkuranna ja Häädemeeste uudised on koos Liiviranna lehes nii nagu ühes vallas peab see olema. Liiviranna lehe ülesandeks on tuua lugejateni vallavolikogu ja -valitsuse teated ning ülevaade vallas toimuvast.

Armsad vallakodanikud! Jätkuvalt ootame iga kuu 28.kuupäevaks teie kaastöid (artikleid), sõnumeid, reklaame jne, et üheskoos lehele anda uus sisu ja nägu. Kasuks tulevad ka lugejate poolt antavad vihjed huvipakkuvate teemade või sündmuste kohta, mida võiks lehenumbrites kajastada.

Kõik valla uudised ning pisut rohkemgi toovad teieni Tiiu Sommer ja Toomas Abel, kes vastutavad Liiviranna lehe hea käekäigu ja maine eest.

Ootame Teie kaastöid meiliaadressidel tiiu.sommer@haademeeste.ee ja toomas.abel@haademeeste.ee ja

Häädemeeste perearst teatab

OÜ Häädemeeste Perearstikeskus tegutseb Tervisekeskuse hoones Häädemeeste alevikus, Pärnu mnt 22.

Lahtiolekuajad:

E, T, N, R 08.00 - 16.30

K 10.00 - 18.00

Perearsti dr Kaia Metsaoru vastuvõtuaeg:

E 08.30 - 11.30

T, R 10.00 - 14.00

K 14.00 - 18.00

Pereõdede iseseisvad vastuvõtuaegad:

Urve Muru: E 08.00 - 11.30

T, R 08.00 - 12.00

N 14.30 - 16.30

K 10.00 - 18.00

Maigi Kaarepere: E, T, N, R 10.00 - 14.00

K 08.00 - 12.00

Dr. Metsaoru ja pereõde Urve Muru vastuvõtu- ja lahtiolekuajad Tali Arstipunktis kattuvad ja on järgnevad:

E 12.30 - 15.00

N 10.30 - 14.00

Väljaspool arsti/ õe vastuvõtuaegu saab patsient pöörduda:

• Perearsti nõuandetelefon 1220

• Kiirabi 112

• Pärnu Haigla EMO (Ristiku tn 1, Pärnu)

Häädemeeste Perearstikeskuse telefonid:

+372 446 5216 ja +372 4465195

(pereõde **M. Kaarepere**)

Tali arstipunkti telefon: +372 449 1636

Häädemeeste Perearstikeskuse meiliaadress:

haademeestepak@gmail.com

Pärnu Haigekassa kontaktandmed:

Klienditelefon +372 669 6630

Tööajad E- R 08.30 - 16.30

E-post info@haigekassa.ee

Lastekodu 48, Tallinn 10144

Terviseameti kontaktandmed:

Telefon +372 794 3500

Tööajad E- R 09.00 - 16.00

E-post kesk@terviseamet.ee

Paldiski mnt 81, Tallinn 10617

Tahkuranna tänab ja tunnustab viimast korda

Vapimärgi nr. 21 kavaler
ULVI POOPUU

Tahkuranna vallal täitus 19. detsembril 26 aastat, on seda siis nüüd vähe või palju?

Et oma tegemistes sihte seada on 26 aastat päris hea vanus. Osad uksed võid enda järgi kinni panna, kuid veelgi rohkem uusi uksi on Sinu ees, mis avanevad uude suuremasse maailma nii kultuuris, spordis, hariduses, juhtimises... ning paljuski muus.

„Uus elu algab meie jaoks iga sekund. Mingem rõõmsalt sellele vastu. Peame ruttama edasi, kas tahame või mitte, ja meil on parem kõnida, pilk pööratud ettepoole, ette asemel, et aina tagasi vaadata.“ Jerome K. Jerome

Tahkuranna valla tunnustustele esitamine sai väljakuulutatud oktoobris, siis kui meil oli veel Tahkuranna vald, tänaseks on saanud Tahkuranna vallast Häädemeeste vald, kuid vaatamata sellele Tahkuranna tänab ja tunnustab 2017. aasta parimateid parimaid ning neid aktiivseid inimesi, kes 26 aastat jooksul on esindanud Tahkuranda.

VAPIMÄRK

Tahkuranna valla vapimärk antakse Tahkuranna valla elanikele, erandina ka Eesti ja välisriikide kodanikele, kellel on erilisi isiklikke teeneid Tahkuranna valla ees.

Vapimärgi nr 21 kavaler ULVI POOPUU

Ta on töötanud Uulu külade nõukogu sekretärina, Uulu valla tekkides jätkas ta vallasekretärina. Vallasekretärina jätkas ta ka Tahkuranna vallas.

Tahkuranna vallavalituse tegevuse aegadel on olnud raskemaid ja kergemaid aegu, pikkade tööaastate jooksul on ta olnud hea läbirääkija erinevatele probleemidele. Tahkuranna vald on nii väljast- kui ka seestpoolt vaadatuna oma näo saanud suuresti Ulvi tasakaaluka ja sõltumatu tegevuse tulemusena. Ta ei ole kunagi tahtnud domineerida ega oma arvamusel liialt peale suruda. Seda kõike selleks, et meil kõigil oleks siin vallas hea elada.

Vapimärgi nr 22 kavaler TIJU SOMMER

Kui ta midagi ette võtab siis on ta kogu südamega asja juures ja tema puhul pole vahet kas on tööaeg või mitte. Ta aitab alati. Tema juurde võib minna ükskõik mis küsimusega, kui kohe vastata ei oska siis uurib ning leiab

Vapimärgi nr. 22 kavaler
TIJU SOMMER

lahenduse.

Tal on mitmekülgsed teadmised, mida rõõmuga jagab, ta on abivalmis hooliv ja südamega kuulaja/nõuandja. Ta on tõeline sädeinimene, kes kiirgab kaugele ja keda jagub kõikjale.

Vapimärgi nr 23 kavaler ÜLLE TOOMLA

Ta on innovatiivne, ta tunneb oma inimesi, ta on abivalmis, armastab loodust. Austab rahva ja kodukandi kultuuri. Positiivse inimesena on aidanud elavdada valla ühiskondlikku elutegevust. Esindanud valda mälumängu- võistlustel. Ta tunneb muret noorema põlvkonna raamatukogu vähese külastatavuse üle ja seda just viimastel aegadel.

Ta töötab Võiste Raamatukogus alates 1987. aastast. Ta on sõbralik ja abivalmis igale vallakodanikule, kes siseneb tema tööruumidesse. Ta tunneb oma lugejaid ja oskab lugemisvara soovitada ette lugemiseks laste- aialastele, aga teab ka, mis võiks huvitada noori või juba eakamaid raamatusõpru. Ta teeb tänuväärset tööd raamatute lugemise harjumuse säilitamiseks. Tutvustab uuemat kirjandust ka raamatukogu püsikülastajatele, lasteai- kui koolilastele. Ülle on inimene, kes enne mõtleb ja siis ütleb, tooreid mõtteid ta välja ei ütle.

Koduloo uurijana ja koduloo materjalide kogujana algatas Ülle raamatu „Tahkurannast läbi aegade“ kokkupanemise ning aastatel 2016 -2017 oli Ülle see, kes raamatu „Tahkuranna vald 25“ erinevad tekstid tervikuks sidus. 2008. aastal anti Üllele tiitel AASTA MAA-RAAMATUKOGUHOIDJA PÄRNUMAAL.

„Teadmistest üksi ei piisa - neid tuleb ka rakendada. Tahtmistest üksi ei piisa - tuleb ka tegutseda.“

Johann Wolfgang von Goethe

TÄNUKIRJAD

Tunnustame pikaajset tööd eest VIJU JÜRGENSON – pearaamatupidaja

LAINE MERIVEE – raamatupidaja

KLAUDI TINTS – sotsiaalnõunik ja sotsiaaltöötajana

MAIA-LIISA KASVANDIK – planeerimisnõunikuna

ALAR VAHTRA – ehitus- ja kommunaalnõunikuna

HELENE KLEIN – registripidajana

Vapimärgi nr. 23 kavaler
ÜLLE TOOMLA

AGO RAUDSEPP – Tahkuranna vallavalituse liikmena

LIINA SOMMER – Uulu LA tubli ja eduka tööga 12 aasta vältel

ANNELA TUI – Uulu LA edukate töötulemuste eest

MADIS MÄTAS – OÜ Vesoka eduka juhtimise eest

KAREL TÖLP – Tahkuranna valla endine vallavanem

ARGO MENGEL – Tahkuranna valla endine volikogu esimees.

KULTUURIINIMENE 2017 - HENN SAAR

See on aasta aasta kultuuri- auhind, millega tunnustatakse kultuurilisi algatusi, loomingulisi saavutusi või jätkusuutlike traditsioonide hoidmist. Auhind omistatakse üksikisikule, ühendusele või ettevõtjale, kelle tegevus kultuurielus on olnud silmapaistev.

Ta on isik, kes aitab küll nina püsti ajada. Ta on sihikindlaalt ja suure huviga tegeleenud muinsuskaitsega ning uurinud palju Uulu küla ajalugu. Tema suguvõutle on säilinud kordumatuid fotosid paik- konna elust ja tema hobi on vanade jäädvustuste kogumine ning sündmuste talletamine pildis ja sõnas.

Ta ei häiri kedagi oma tegevusega, kuid ta soovib, et kõik mis on huvitav oleks nähtav ja jääv.

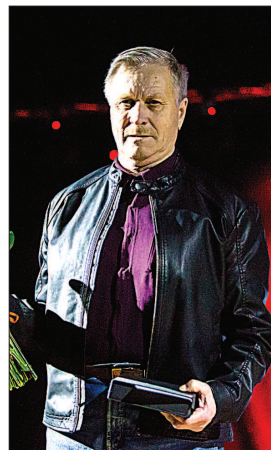
2017. aastal avati tema algatusel mälestuskivi kus kirjas: „1867 Uulu I laulupüha. Siin laulsid esimest korda koos Pärnu kihelkonna koor“.

AASTATE SPORTLASED

Tahkuranna vallas on olnud heaks traditsiooniks selgitada välja parimad sportlased, seda nii sporditippude, sporti harrastavate täiskasvanute kui ka noorte arvestuses. Heameel on tõdeda, et häid spordiinimesi on väga palju ja nendega koostöö on olnud läbi aastate suurepärase. Tahkuranna vald tunneb rõõmu spordis saavutatud heade tulemuste üle ning loodame, et spordivaim uues vallas ei kao.

Täna tunnustame ja täname alljärgnevaid spordiinimesi

Marvi Arnek, Jutta Lemmik, Sirje Kõresaar, Anneli Lihtne, Annika Maasing, Anu Taveter, Kadri Madisoo, Piret Lepik, Valve Sommer, Thea Kask, Mart Lemmik, Alo Pendin, Ardo Vakk, Peeter Kangruoja, Madis Kiin, Märt Hunt, Maido

Kultuuriinimene 2017
HENN SAAR

Aasta noorsportlane
ITI-MAI MÄTAS

Pärnumaa Kaunis kodu 2017
TERJE ja ALARI AFANASJEV

Zukker, Valeri Hahiljev, Karol Nairis, Ott Liivaru, Argo Mengel.

Alati on sporditöös suureks abiks inimesed, kes oma vabast ajast asuvad appi spordiürituste organiseerimisel ning on alati valmis nõu ja jõuga kaasa lööma Tahkurannas on selleks inimeseks Jüri Kõresaar.

AASTA NOORSPORTLANE - ITI-MAI MÄTAS

Tahkuranna valla parima sportlase nimetus on aasta tunnustus, millega märgitakse ära sportlikke saavutusi. Nimetus omistatakse parimale mees ja nais sportlasele.

Aasta 2017 on olnud sellele noorsportlasele medaliterohke.

Ta on tantsuspordi esinumber Eestis. Kõrged võistlustulemused Eestis on avanud talle suur- võistluste uksi.

Võistlustulemused aastal 2017:

Baltic Cup battel – üldvõitja karikas,

Baltic Cup soolo – hõbemedal, Kuldne Karikas Spotlight challenge – kuldmedal,

WADF Freestyle – hõbemedal WADF soolo – hõbemedal

Eesti Tantsuorganisatsiooni kevad võistlus – hõbemedal

Euroopa Cup – soolo kavaga hõbemedal

Tallinn Cup rahvusvaheline võistlus – soolo kavaga kuldmedal

Tallinn Cup rahvusvaheline võistlus – freestyle hõbemedal

Eesti Tantsuorganisatsiooni talve võistlus – soolo kavaga kuldmedal

Maailmameistrivõistlusel

Tsehhist – hõbemedal.

KAUNIS KODU

Pärnumaa Kauni Kodu 2017 nominendid Tahkuranna vallast olid

Anne ja Ago Raudsepp kodu Terje ja Alari Afanasjev kodu Merike Lilleleht ja Alo Sinimäe kodu.

Uulu keskasula, mis esitati vabariiklikule konkursile ning sai presidenti tunnustuse.

PAREM KESKKOND

„Parem keskkond“ on tunnustus, mis antakse isikule või kollektiivile pikema aega korraldada olnud hoone või rajatise korraldamise eest.

Uulu küla on ilus ja järjest ilusamaks muutub, sest paljud korterimajad on saanud uue „kuue“

2017.aastal omistasime tiitli

PAREM KESKKOND 2017

Mõisa väikekoht 2 korterelamule.

Tahkuranna ja Häädemeeste valla ühinemisel kutsuti ellu koduvalla lehe nimekonkurss. Kokku pakuti valla lehe nimeks 25 erinevat varianti.

AASTAL 2018 HAKKAB ILMUMA UUS HÄÄDEMEESTE VALLA LEHT – LIIVIRANNA.

Nime esitaja EVA METSA- TALU.

Kokkuvõtte koostasid Anu Nõmm ja Tiit Sommer

Kooliuudised Häädemeeste Keskkoolist

Häädemeeste Keskkool võõrustas Tallinna Linnamäe Vene Lütseumi õpilasi

Häädemeeste Keskkooli arengukavas on seatud eesmärgiks pöörata suuremat tähelepanu võõrkeelte õppimisele, sest kool asub turismiirikkonnas. Lisaks täiendavatele võõrkeelte tundidele tunniarvustikavas osaleme erinevates projektides, sh rahvusvahelistes, ning teeme koostööd teiste koolidega.

30. novembril ja 1. detsembril ning 6.–8. detsembrini olid Häädemeeste koolis külalisteks Tallinna Linnamäe Vene Lütseumi 7. ja 11. klassi õpilased. Külaskäigu eesmärk oli vastastikune keeleõpe – Tallinna õpilased parandasid oma eesti keele oskust ning meie kooli õpilastel oli võimalus õppida vene keelt.

7. klasside kohtumisel oli ühendavaks teemaks lendamine. Mängiti meeleolukaid mänge, käidi segameeskondades Hääde-

meeste alevikus orienteerumas, meisterdati tuulelohesid, ehitati rakette ning lennutati droone. Pole midagi vahvamat, kui sellisel viisil uusi teadmisi saada ja sõpru leida! 11. klassid keskendusid eelkõige keeleõppele. Üheskoos tehti põnevaid filme teemal „Edukus“ ning muuhulgas oli õpilastel võimalik kogeda ka väitlemist. Väitlemine on gümnaasiumi eesti keele programmis ning koos külalistega oli hea võimalus väitlemist õppida.

Nii Häädemeeste kui Tallinna õpilased andsid nendele ühistele õppimispäevadele väga positiivset tagasisidet ning lepit kokku, et kindlasti tulevad ka järgmised kohtumised.

Heli Lank, Häädemeeste Keskkooli huvijuht ja vene keele õpetaja

Häädemeeste ja Tallinna õpilased ühistes tegevustes. Foto erakogust

Osalemine projektis tõi kaasa Soome reisi

Häädemeeste Keskkool osaleb 2017–2020 õpilaste õpirände projektis „Traditsioonid ja kaasaegne tehnoloogia“. See on suunatud põhikooli nooremale ja keskmisele kooliastmele. Tööd koordineerib partnerkool Ungarist Budapestist. Kokku osaleb kuus riiki: Ungari, Inglismaa, Portugal, Poola, Soome ja Eesti. Projekti rahastab Erasmus+.

Käesolev juulikuu algas meie (Sander Kasela, Laurin Loosaar, õpetaja Rene Kurm ja mina) reisimisega Soome. Osalesime projektis, mille eesmärgiks on tutvustada oma riiki, kodukohta, kooli ja selle traditsioone teiste riikide õpilastele. Kokku oli osalejaid erinevatest riikidest: Soomest, Ungarist, Inglismaalt, Portugalist ja Eestist. Enne Eestist ärasõitu tegelesime esitluste kokkupanemise ja sõidu planeerimisega.

Meie reis algas 1. advendi hommikul. Sõita ja seigelda saime palju, nii busside, trammide kui praamiga. Sihtkohaks oli Salo linn. Kui me õhtuks kohale jõudsim, ootasid meid bussijaamas meie Soome pered. Üheks projekti tingimuseks oli see, et õpilased elavad vastuvõtjate õpilaste peredes. Eks ikka sellepärast, et saaksime rohkem selles „päris“ keskkonnas olla ja suhelda. Oma „koju“ jõudsimme päris hilja õhtul,

sest minu pere elas 7 km linnast väljas. Rääkisime oma perega natukene jutu, pakkusime külakosti ja siis läksimegi magama.

Järgmisest päevast algas iseseisev elu. Hommikul läksime 8.25 bussiga Salo kooli. Esimesel päeval tutvusime ja tutvustasime ennast teiste riikide õpilastele, käisime ka mõnes tunnis. Õhtupoolik oli uue perega, nt õhtul käisime koos võrkpallivõistlust vaatamas. Kuna teisipäeval oli Soome iseseisvuspäeva eelne päev, siis tähistati seda rahvuspäha ka meie koolis. Toimus pidulik gala, lipu heiskamine ja kõned pidamine. Soomlased tantsivad palju, iga klass esitas tantsu ja lõpuks tantsiti ühiselt.

Järgmine päev oli meil vaba, sest see oli riigipüha. Meie pere veetis seda sportides ja vaba päeva nautides, nt kohe hommikul läksime sulgpalli mängima. Olime seal paar tundi ja siis läksime koju ning nautisime lund ja ilusat talveilma (käisime jalutamas). Õhtul vaatasime ühiselt presidendi vastuvõttu.

Neljapäev oli koolis tundide- rohkem. Tegime arvutiklassis presentatsiooni ja käisime koos oma vastuvõtva õpilasega tundides. Õhtul käisime perega bowlingut mängimas. Sportimine ja ühised tegevused minu perele meeldisid, seda võis märgata ka sellest, et õhtuti mängiti koos

erinevaid lauamänge. Reedel käisime Salo Noortekeskuses ja Ironworks Village'is, kus toimus väike jalutuskäik, vorstide grillimine ja taigana tule küpsetamine. See oli minu viimane õhtu Soomes, olime perega koos, sõime head sööki (minu peres tegi süüa pereisa ja toit oli alati väga maitsev) ning jätsime hüvasti. Laupäev algas varakult, sest tagasitee oli pikk.

Mida ma selles projektis osalemisega õppisin ja teada sain? Koolis, mida me külastasime, õpib umbes 500 õpilast ja see on põhikool. Huvitav tundus see, et koolis pakutakse õpilastele rohkem valikuid ehk valikaineid. Õppetunnid ja nendes õpetatav tundus samasugune ja meie kodukooliga sarnane. Õpilased on ikka õpilased, olenemata riigist, kus nad elavad. Selle nädala jooksul õppisin kõige enam tundma just soome kultuuri, soomlaste toite, kombeid ja ajalugu. Kindlasti aitas sellele palju kaasa peres elamine. Aitäh perele!

Aitäh ka õpetaja Renele, kes meile selle võimaluse pakkus ja meiega selle reisi ette võttis.

Markus Laanisto, Häädemeeste Keskkooli 9. klassi õpilane

Projektis osalevad õpilased Soomes. Foto erakogust

Pool rehkendust: kellele ja miks?

Mõni nädal tagasi kuulasin raadiost üht vestlussaadet, kus arutati, kas ja kuidas peaks muutma koolides õpetatavat kirjastit. Staudios istuvad ajakirjanikud käisid välja erinevaid ideid, mida ja kuidas peaks koolis õpetatama teist. Pöördudes arsti või ehitaja poole usaldame tema professionaalsust. Õpetajadki on omandanud vastava hariduse ning täiendavad end pidevalt erialaselt, st on professionaalid. Miks aga suur hulk pedagoogilise hariduse ja töökogemusega inimesi peab end nii suureks spetsialistideks hariduse alal? On selge, et iga peres kasvavad lapsed, nad käivad koolis ja meil on arvamus lapse kooli ja õpetajate kohta. Probleemide korral on mõistlik vestelda konkreetse õpetajaga oma lapse ja tema vajadustest või siis lüüa kaasa oma lapse kooli arengus. Spetsiifiliselt õpetajatööst rääkides oleks aga tore, kui on eelnevalt omandatud vastav haridus ja töökogemus.

Ka Häädemeeste Keskkooli õpetajad täiendavad end pidevalt. Käesoleval õppeaastal on meie koolis üheks märksõnaks kujundav hindamine. Eesti Sotsiaalfondi toel, Sihtasutus Innove kaasabil ja koostöös SA Omanõulise Kooli Arenduskeskusega toimusid õpetajatele koolitused, et luua ühtne arusaam kujundavast hindamisest. Juunikuus Otepääl ning augustis Häädemeestel jagas koolitaja Ene Kulasalu erinevaid teadmisi ja kogemusi kujundavast hindamisest. Oktoobris toimusid koolis supervisioonid õpetajatele vastastikuseks kogemuste ja parimate praktikate jagamiseks.

2011. aastast on riiklikus õppekavas kirjas, et koolis kasutatakse kujundavat hindamist. Õppekava sätestab varasemast tugevama suundumuse õpetamisel õppimisele ning seda peaks toetama kujundava hindamise põhimõtte toetada õpilase õppimist ja arengut. Vastavalt seadusele analüüsitakse kujundava hindamise käigus õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase

arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Kujundava hindamise rakendamine eeldab, et saadakse ühtviisi aru selle sisust ja eesmärkidest ning osatakse selgitada seda arusaadavalt ka kõigile osapooltele. Erinevad teadlasedki aga arutlevad ju jätkuvalt, mis on kujundav hindamine ning kas ja kuidas seda ikka rakendada. Samas on seadus õpetajale täitmiseks. Eelkõige seisab aga õpetaja igapäevaselt klassi ees ning annab endast parima, et märgata iga last, teda õpetada ja suunata ning leida iga lapse jaoks parim lähenemine. Ka hindamises.

Häädemeeste Keskkoolis on meie peamine eesmärk kujundava hindamise abil suurendada õpilase isiklikku vastutust ja tõsta õpimotivatsiooni. Nüüdisaegse pedagoogika üks olulisi lähtepunkte on see, et õppijad oleks kaasatud eesmärgistamisse, sest see toetab sisemisele motivatsioonile orienteeritud õppimist ning vähendab välise tasustamise (hinded, pingeread jms) tähtsust. Oluline on, et õpilane oleks koolis õppimises aktiivselt osalev subjekt, kes saab aru, milleks ta midagi teeb, et laps õpiks senisest enam nägema oma rolli enda arengus ning ise enam vastutama.

2017. aastal toimunud koolimeeskonna õpiürituste käigus ühtlustas Häädemeeste Keskkooli õpetajate arusaam kujundavast hindamisest. See on aga alles ühe teekonna algus ning kindlasti korraldame veel koolitusi, kuidas õpetajad saaksid paremini anda õpilasele tagasisidet. Samas on vaja jätkuvalt head koostööd õpetajate ja lapsevanemate vahel, et ka lapsevanemad mõistaksid, kuidas ühe või teise õpetaja tegevus aitab kaasa nende laste arengule. Eelkõige on aga tore omada head taset vastastikuseks mõistmiseks ja usaldust õpetajate vastu.

Head õppimist kõigile alanud aastal!

Aule Kink, Häädemeeste Keskkooli direktor

Uudiseid koolidest ja lasteaedadest

Tähetargad Häädemeeste lasteaia

Eelmise aasta novembri lõpus külastasid Häädemeeste Lasteaia lapsed Viljandimaal Jaska külas asuvat tähetorni Orion. See on ainulaadne silotornist ehitatud observatoorium. Oskar ja Anelle Noorkõiv tutvustasid lastele kaugeid galaktikaid ja tegid läbi huvitavate katsete arusaadavaks keerulised füüsikaseadused. Sai palju nalja, kui läbi nõrga elektrilaengu tõusid püsti ka kõige pikemad juuksed, elektromagnetilise välja toimet tõestasid käel püsivad naelad, veepudelisse tekitatud keerise tegid lapsed lasteaia kohe järgi. Teisel korrusel nägime teleskoobiga tehtud fotosid udugogudest ja planeeti-

dest. Füüsikaõpetajast Onu Oskar kutsus meid tagasi täiskuu ajal, et võimsa teleskoobiga tähistaevast veel täpsemalt uurida.

Väljasõit tähetorni oli väga, väga õpetlik ja põnev elamus. Projekti kirjutas Otto ema Triin Tamme, õppeprogrammi rahastab KIK.

Marika Luik
Lasteaia õpetaja

Tegemistest Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis

Oh sära, kaunis küünlavalgus ja tekitab nii jõulutaju, su leegis uue aasta algus las võtab imekauni kuju!

Pühadehõnguliselt meil see kuu mööda läkski. Traditsiooniliselt süttisid esmaspäeviti **advendiküünlad**. Koos kogunemise seekord väikese männipuu juurde, kuulasime jõuludega sobivaid lugusid ja luuletusi. Advendiküünlad läitis meie aasta õpilane Anni-Mari Männi. Pärast sai iga klass süüdata sellest oma küünla ja klassi viia.

Jõulud ja jõuluvana käivad ikka käsikäes. Seekord oli **jõulutaat oma postkasti** välja pannud külakeskuse Tahku Tare juurde. No lausa kooli kõrvale. Nii hakkasidki nooremad õpilased usinasti kirjutama ja joonistama oma soovidest jõuluvanale. Soove tuli palju ja toredaid. Koos viisime kirjad ka posti. Loomulikult oli kohal jõulutaat Eedu koos jõulumemmega. Lapsi tervitati toreda jutu ja maiustustega. Kõik said ka väikese kingituse – toreda päkapikumütsi. Vahva üritus!

Jõulukuusse mahtus ka väike **nutiteemaline koolitus** vanematele ja õpetajatele. Vaimse Tervise Keskuse nõustaja Eda Leesalu rääkis nutisõltuvusest lastel, kuidas seda märgata ning kuidas sellesse sekkuda. Teema oli huvitav ja igapäevaste näidete varal hästi lahti räägitud.

Üsna enne pühi viis buss kogu koolipere Viljandisse „**Lumekuningannat**“ vaatama. Maja oli välja müüdnud ja melu oli juba koridorides võimas. Väike puhkus kohvikus ja siis etendusele. Lugu oli rõõmus, kauniste kostüümide,

ilus lavakujunduse ning huvitava sisuga. Pärast etendust ootas meid Kammersaalis jõuluvana kingikotiga.

Talve alguse õhtul toimus koolis lastevanemate eestvedamisel tore jõululaat ja pidu. Väikesi müüjaid jätkus mitmesse ruumi. Ja oli mida osta! Kõik maiasmokad said kindlasti suud väga magusaks. Peole tulnud vanematel oli võimalus istuda lauas, kohvi maitsta, juttu vesta ja laste esinemisi nautida. Lapsi rõõmustas kohale saabunud jõuluvana, kes kõikidele ka lahkelt kingitusi jagas. Oli ilus õhtu!

Viimase koolipäeva hommik möödus mängides ja sõpradega

aega veetes. Osad meie tublid suusatajad võistlesid Jõulumäel. Jõulukuu lõpetas **ühine jõululõuna**, kus laul tervitasid sõjajärgseid traditsioonilisi jõulutoitude ja maiused. Kõht head paremat täis läksid kõik oodatud vaheajale.

Kui süda soe ja mõtted head, siis küllap aasta tuleb hea. On kõik ju enda teha see, mis ootab uuel aastal ees.

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli kollektiiv

Häädemeeste Lasteaia lapsed observatooriumis teadusega tutvumas. Foto erakogust

Jõulukuu Uulu Lasteaia

Detsembris oli Uulu Lasteaia lastel tore pärimusmuusika päev, kus rahvapille tutvustasid muusikud Ülle Ots ja Olavi Kõrre. Meeleolukas kontsert lõppes ühise mängu ja tantsu õppimisega. Lustida sai kogu lasteaia pere.

Jõulukuuse jäi tavapärase jõuludeks valmistamine-meisterdamine, tubade kaunistamine, piparkookide küpsetamine, lauade-tantsude-luuletuste õppimine oli iga rühma päevakavas. Kohtuti Jõuluvana Eeduga jõulupostkasti avamisel ja sulgemisel. Spigela rühma lapsed, need kõige väiksemad, mängisid Jõuluvana Eeduga ringmängugi.

Julgelt kohtusid Jõuluvana oma rühma peol ka Mesimummilapsed (3–4aastased).

Liblika rühm (4–5aastased) sõitis jõulutralli pidama Soometsa külamajja. Enne pidu said lapsed ka hobusesõitu.

Jaanimardikate rühma (5–6aastased) lapsed osalesid Kurgja talu jõuluaskeldustes. Lapsed said reesõitu, hullata jõuluõlgedel, meisterdada jõuluinglit, osaleda leivategemises ja laudas lambaid toita.

Koolieelikute rühm, Lepatriinud ehtisid kuuse ka metsas, seda on nad teinud igal jõulukuul. Jõulupidu peeti rahvuslike mängude-tantsude-lauludega.

Juba saabuski Jõuluvana detsembrist lasteaeda sõnum ja tervitus “Kõik lapsed olid pidudel julged, rõõmsad ja lustisid

suurepäraseks lauludes-tantsudes-pillilugudes.” Tantsiti-mängiti peredega koos, tõeliselt tore pidu sünnib ju kõikide osavõtul. Eriti vahvad olid koondorkestrite ülesastumised, kus peale laste ja rühmapersonali osalesid pillimängus lapsevanemad ja Jõuluvana isegi.

Lasteaia personal osales jõulumaitseliste küpsetiste õpitöös. Detsembrikuusse mahtus ka päästameti poolt juhitud tuleohutuse õppus koos laste evakueerimisega.

Lapsevanemad korraldasid taas heategevusliku jõululaada, millele tulu annetati rühmadele ürituste korraldamiseks. Lasteaia pere tänab südamest kõiki korraldajaid ja abilis.

Soojime kogu uuenenud valla rahvale edukat ja õnneliku uut aastat.

Uulu lasteaia pere

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli Võiste lasteaed tutvustab

Rõõmurohket ja edukat aastat kõigile lugejatele!

Esimeses Liiviranna numbris tahaksime ennast suurenenud lugejate ringile pisut tutvustada.

Tahkuranna lasteaia hoone ehitati Võistes 1981. aasta sügiseks toleaeagne kalurikolhoos “Pärnu Kalur”. Majas töötas toona kolm rühma, vahepeal ka ööpäevane rühm. Arvatavasti on lugejate seas Treimani kandi inimesi, kes siinses lasteaia osas käinud. Laste arv oli tol ajal ligi 70 ja lastega tegeles juba siis eriharidusega personal. Peale kalurikolhoosi lagunemist puudusid omavalitsusel vahendid ja võimalused maja korrahoiuks. Kuna riik toetas lapse kaua-aegsemat sirgumist kodus, vähenes laste arv rühmades ning personal koondati enamjaolt. Viimaks jäi järele üksainus – nn päevahoiderühm.

1992. aastal toimus asutuse reorganiseerimine Tahkuranna Lasteaed-Algkooliks ja alates 1998. a. septembrist töötab majas taas kaks liitühikut. Täna on loodud tingimused ühtekokku 40 lapse vastuvõtuks. Ajapikku on valminud lasteaia logo ja lasteaiaühikud leidnud nimesid vastavalt 4–7aastased – „Rannakarbid“, 2–5aastased – „Päikesekiired“. Rühma õpetajate naiskond vahetab rühma iga 3 aasta järel.

Rühmade kasutuses on pinda 96 m². Mõlemal rühmal on oma terrass ja ühiseks kasutamiseks aiaga piiratud õueala, kus on olemas mänguväljak ning valgusfooriga liikluslinnak. Läänud aasta septembrikuus lõppes mõlema rühma põhjalik remont, ruumid said uue värvilahenduse ning ajakohase mööbli. Kõök (kus valmib toit ka Tahkuranna kooli õpilastele) on renoveeritud 2009. aastal. 2016. aastal paigaldati meie hoonele maaküte. Lasteaia ühes majas asuvad raamatukogu, arstipunkt ja sotsiaalhoolekanne.

Meie kogukonnale suunatud ettevõtmistest on avuäärseimas eas aprillikuus toimuv laste kevadine laulu- ja tantsupäev Simbi-Rimbi, mille järjekorranumbriks saab 21.

Lasteaeda on nende aastate jooksul juhtinud:

Hilde Aleksandrova (1 aasta), Krista Saarse alates 1982. aastast, Kerli Öismets 2017. aastast.

Meie ettevõtmistega saate tutvuda Tahkuranna Lasteaed-Algkooli kodulehel <http://tla.tahkuranna.ee/index.php/lasteaed>.

Rõõmsate kohtumisteni ka järgmistes Liiviranna numbristes!

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli Võiste lasteaia pere

OÜ Pärnamäed avas ukse

Viimasel ajal ei ole just igapäevane, et avatakse uusi tootmishooneid, kauplusi või luuakse ettevõtteid ja seda eriti maapiirkonnas. Sellele eelneb pikk ja tööde-probleemide rohke ettevalmistus. Täna saame öelda, et OÜ Pärnamäed on selle tee Pärnumaal läbi käinud. **OÜ Pärnamäed pagariäri ja kohvik avati pidulikult reedel, 5. jaanuaril kell 10.56 Reiu külas Häädemeeste vallas (vanas Valga ristic).**

Pärnamäed on Läti leivatehas (Lätis tuntud kui Liepkalni), kes on toonud osa oma toomist Häädemeeste valda Reiu külla. Vana motelli-elamu asemele rajatud Pärnamägede tootmishoone rekonstrueerimine lõpetati 2016. aasta detsembris ja esimene avamine oli planeeritud 2017. aasta kevadesse, kuid tootmisega ei saadud enne alustada kui kinnistu juurde oli VIA Balticalt ehitatud nõuetekohane peale- ja mahasõit ning parkla.

Nüüd on ristmik valmis ja tootmisasinas majas ning töö sai alata. Heledates põhjamaistes toonides kohvik-kauplus-tootmine jätab sümpaatse mulje ning huvilistel on võimalik tootmisprotsessi jälgida otse õuest läbi suurte tootmishoone akende. Pärnamägede Reiu pagariäris, kohvikus ja tootmises töötab täna kokku 30 inimest. Majaperenaise ja kompleksi juhataja Marika Meriranna sõnul on töölisest 12 Häädemeeste ja 6 Saarde vallast ning ülejäänud 18 teistest Pärnumaa omavalitsustest. Esimene päev on näidanud tõeliselt suurt huvi Pärnamäe uue hoone ja toodete vastu. "Nii suurt huvi ei osanud esimesel päeval arvata," ütles Marika Merirand. Pärnamägede kauplusest saab kaasa osta piima, leiba, juustu, vorsti, isüüratavaid kondiitritooteid ning erinevaid jooke. Maitsvatest toitudest saab tootmisega ühes hoones olevast kohvikus terve pika päeva kõhu täis süüa. Mõeldud on ka lastega peredele, õuealale on rajatud mänguväljak ning paigaldatud istepingid.

Pagariäri Pärnamäed põhitegevus on erinevat sorti leiva- ja kondiitritoote tootmine ja müük. Pakkumises on rohkem kui 50 erinevat leivatoodet, samuti küpsised, riivsaia, saiaeksed, koogid ja tordid. Neist kohapeal valmistatakse 8 erinevat sorti leiba, 7 erinevat sorti saia, üle 40 sorti pirukaid ja kooke, 5 sorti kringleid nii magusaid kui soolaseid. See on esialgne sortiment, millele hiljem lisandub tooteid juurde.

Pärnamägede kodulehel <http://liepkalni.lv/et> on leitav kogu tooteinfo ja palju muudki ning mis mind kui kohaliku toidu austajat eriti rõõmustas, siis ka Pärnamägede ajalugu, mille toon ka lehelugejateni.

Pagariäri Pärnamäed tootvad erinevad teistest, kuna aluseks on Mendzini suguvõsa aastatega loodud leiva küpsetamise traditsioonid, mis on alguse saanud enam kui 80 aastat tagasi.

Pagariäri Pärnamäed jätkab esivanematelt päritud traditsioonide igapäevast kasutamist neid pidevalt ka täiustades.

Vanasti küpsetati igas kodutalus leiba nagu Liepkalni kodus. Läti ajal haris Naukseni vallas maad väärakas talunik Janis Mendzinš. Temale kuulus 1928. aastal rajatud suur hoolikalt haritud **talu Liepkalni – tõlkes**

Pärnamäed (siit on tulnudki firma nimi). Liepkalni põldudel kasvasid rukis ja oder, maja kõrval sirgusid suured pärnapuud.

Sügisel viidi vili vesikesse jahvatada, rukis – rukkileiva, oder – sepiku küpsetamiseks. Lau-päeviti sidus perenaine valge rätiku ümber pea ja pani taina leivakünasse hapnema. Siis köeti suur leivaahi kuumaks ja perenaine tõstis puust leivalabi-

daga suured ümmargused leivapätsid ahju. Juba varsti oli hooviski tunda värsket leivalõhna. Esimese leivaviilu lõikas alati peremees Janis ja suudles seda austusega. Liepkalni perenaine tundis erilisi meistrinippe ja tema päralt olid aastatega kogutud retseptid, mille järgi küpsetatud leib oli erilisel õrna struktuuriga ja hästi toitev. Leivale lisati ka omakasvatatud lina- ja kõrvitsa-

seemneid ning kõõmeid.

Kuni 20. sajandi 70ndate aastateni kaitses ja hoidis Mendzini peremees oma talu haruldast õhkkonda. Teised talunikud õppisid temalt ja tema oli innustajaks teistele. Aeg ja sündmused ei säästnud ei peremeest ennast ega kindlat kodu. Kolhoosiaastatel Liepkalni talu hävis nagu teisedki. Kaks-kümmend aastat (1972 – 1991) hoidsid maa ja põllud oma jõudu, et heades kätes uuesti ellu ärgata.

Kui 90ndate aastate algul Janis Mendzini lapselaps Dagnis ja tema vend said tagasi Liepkalni talu maad, oli maja täiesti hävinud. Säilinud olid põldudeäärsed kivirahnude kuhjad, mida vanaisa oli ladunud, tähistades nii oma talumaa piire. Dagnis tundis kuuluvust oma suguvõsale ja soovis tugevdada katkenud juuri. Dagnise austus maa vastu ja unistus, et põldudel kasvab jälle vili, olid nii suured, et need täitsid üpris varsti. 1993. aastal, kui esimesed rukk- ja nisusaagid olid pekstud, taasalustas uus peremees omakasvatatud teraviljast leiva küpsetamist. Leiba küpsetati mitte ainult oma pere jaoks, vaid ka ümbruskonna inimestele. Tema ise valmistas juuretise, ise sõtkus tainast. Oma esimest küpsetist soovis Dagnis tugevat ja põhjalikku, seepärast sai leivakünasse segatud rukkijahu, millest küpsetati rukkileib – kõige lätipärasem ja kõige toitvam, millist küpsetatakse ainult Lätis. Retsepte ja meistrinippe leidis mees vanaema jäetud märkmetest ja kuulis ümbruskonna naistelt, kes kogu elu olid ise leiba küpsetanud. Hiljem retsepte täiustati ja parandati.

Päris leiva lugu algas Ruhjas (Rūjiena) ajal, kui sealses ümberpaigutatavas puuküttega leivaahjus hakati leiba küpsetama. Ahi on tänapäeval eksponaadiks uusimas pagariäris Klintaine vallas Daugava jõe kaldal. Leib küpsetati ainult Liepkalni talus kasvatatud viljast, mis jahvatati kohalikus veskis. Tootmise kasvuga hakati vilja ostma kohalikest talunikelt. Nii see jätkub ka tänaseni. Jahu jahvatatakse peamiselt Naukseni veskis. Pärnamäed'e rukkileiba küpsetatakse endiselt ainult Lätis kasvatatud viljast ja me teeme seda lätipäraseid traditsioone jälgides juba viies pagariäris: Ruhjas, Valmieras, Klintaine vallas Liepsalas, Riias ja Reius. Meie Reiu äri on sarnane Liepsalasi kompleksiga, kus on ka pagariäri, kohvik ja tootmine.

OÜ Pärnamäed kohvik ja pood on avatud E., T., K., N., P. 8.00-21.00-ni R. ja L. 8.00 - 22.00-ni.

Tulge ja uudistage!

OÜ Pärnamäed pagariäris käis uudistamas Tiiu Sommer Häädemeeste valla arendusspetsialist

Õnnitleme jaanuari sünnipäevalapsi!

Aina vuravad aastate read,
ühed neist paremad,
mõnel on vead.
Kuid need, mis tulevad -
olgu Sul head.....

12. jaanuar	Salme Ristmäe	96
02. jaanuar	Aino Orav	94
09. jaanuar	Hilda Rüster	94
05. jaanuar	Leida Kalm	93
15. jaanuar	Koidula Rooden	92
13. jaanuar	Salme Raadik	89
23. jaanuar	Meeme Mäesalu	89
09. jaanuar	Leida Raev	88
21. jaanuar	Aino Sääsk	87
31. jaanuar	Elli Absalon	87
02. jaanuar	Helmi Lepiku	86
05. jaanuar	Leonhard Luik	86
25. jaanuar	Linda Enno	86
05. jaanuar	Lydia Koel	85
27. jaanuar	Karl Uusma	85
30. jaanuar	Lilli Siimsoo	85
01. jaanuar	Irina Smirnova	84
21. jaanuar	Maimu Ruubis	84
03. jaanuar	Hilja Aniste	83
08. jaanuar	Lehte Rinaldo	83
26. jaanuar	Maiga Kirimägi	83
28. jaanuar	Maimu Pärna	83
29. jaanuar	Einar-Sulev Arumäe	83
09. jaanuar	Ivi Muhu	82
10. jaanuar	Ants Põhjala	82
18. jaanuar	Malle Lille	81
22. jaanuar	Elna Lääts	81
29. jaanuar	Neeme Juurikas	81
09. jaanuar	Kalju Kallas	80
10. jaanuar	Leili Palits	80
12. jaanuar	Olga Orav	80
19. jaanuar	Luise Tips	75
23. jaanuar	Toomas Iloste	75
30. jaanuar	Elle Lepp	75
19. jaanuar	Tõnis Mäesalu	70
31. jaanuar	Raivo Teiss	70
02. jaanuar	Jüri Ilves	65
06. jaanuar	Ilmar Rebane	65
28. jaanuar	Urmas Lehisäär	65
06. jaanuar	Silvija Bite	60
08. jaanuar	Kalev Rand	60
11. jaanuar	Valeri Šohirev	60
15. jaanuar	Irina Petrova	60
19. jaanuar	Avo Alloja	60
20. jaanuar	Ants Hanson	60
24. jaanuar	Merike Varis	60
28. jaanuar	Vahur Heinlaid	60
29. jaanuar	Kalev Pajusalu	60

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil tiuu.sommer@haademeeste.ee ja toomas.abel@haademeeste.ee või telefonidel 4448897 ja 446 4175 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

TOIMETUS

Väljaandja ja toimetus: Häädemeeste Vallavalitsus
Toimetajad: Tiit Sommer ja Toomas Abel
Telefon 4448897 või 446 4175 /
e-kiri: tiuu.sommer@haademeeste.ee või
toomas.abel@haademeeste.ee

Postiaadress: Ajaleht „Liiviranna“
Pargi tee 1 Uulu, Häädemeeste vald 86502, Pärnumaa
Küljendus: Maaja Poolak
Trükk: AS Hansaprint / Tiraaž 2150 eksemplari

VALLAMAJA: 4448890 ja 53358992,
haademeeste@haademeeste.ee
Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma
hiljemalt eelneva kuu 28. kuupäevaks.

Jänuavaldus

MJÜ Häädemeeste
Ettevõtluskoda tänab südamest
kõiki, kes panustasid
hea tegevusprojekti
„Laste jõulupakid“ elluviimisesse:
Merike Oisnak, Marju Aasma,
Tiiri Hanson, Ene Vahenõmm,
Mare Sarapik, Jaan Pärna,
Artur Nõmm, Maie Lillemets,
Kastani Talu OÜ

ÕNNITLEME NOORI PERESID

KRISTJAN UUSMA
ema Krista Palder
isa Rauno Uusma
Nepste küla

KRISTELLA KIETZER
ema Helena Tugedam
isa Emil Kietzer
Krundiküla

AMELII VÄLJAPÕHI 29.11.2017
ema Kristina Kasekamp,
isa Aron Väljapõhi

KERON PÄRNPUU 17.12.2017
Vaike ja Kaspar Pärnpuu

GIRTEL SIITAN 20.12.2017
Pille ja Gert Siitan

MIRTEL MÄNGEL 20.12.2017
ema Anne Haljasoks
isa Andres Mängel

HÄADEMEESTE HUVITEATER esitab:

Ivo Eesmäe,
Marju Aasma,
Tea Raap.

Toomas Vassiljev,
Aule Kink,
Eve Koppel,
Meelis Müür.

Algis Perens,
Kuuno Muru,
Taivo Luik

Nooruse Majas 14. jaanuar kell 16.00

Kabli Seltsimajas 26. jaanuar kell 19.00

SATIIRILISE KOMÖÖDIA

„ENESETAPJA“

Autor: Nikolai Erdman
Tolkija: Toomas Kall
Lavastaja: Aire Koop

Täispilet 5€ / Sooduspilet 4€

KOGUDUSTE TEATED

EELK Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus:

- 07. jaanuaril kell 12.00 - Kristuse ristimise püha
  - 10. jaanuaril kell 12.00 - Kolmapäev ilmunispüha nädalas
  - 14. jaanuaril kell 10.00 (!) - II pühapäev pärast ilmunispüha
  - 17. jaanuaril kell 12.00 - Püha Antonius (tõnisepäev)
  - 21. jaanuaril kell 10.30 - Palvus hooldekodus
  - 21. jaanuaril kell 12.00 - Püha Agnes, III pühapäev ilmunispühast
  - 25. jaanuaril kell 12.00 - Apostel Pauluse pöördumispüha
  - 28. jaanuaril kell 12.00 - III pühapäev enne paastuaega (Septuagesima)
  - 28. jaanuaril kell 13.15 - Piiblitund
  - 31. jaanuaril kell 12.00 - Issanda templissetoomise püha, küünlapäev
  - 4. veebruaril kell 12.00 - II pühapäev enne paastuaega (Sexagesima)
  - 11. veebruaril kell 10.30 - Palvus hooldekodus
  - 11. veebruaril kell 12.00 - Pühapäev enne paastuaega (Quinquagesima)
  - 14. veebruaril kell 12.00 - Tuhkapäev, paastuaaja algus
- Jumalateenistused jms talvekuudel toimuvad kogudusemajas/pastoraadis Pärnu mnt 34
Lähem info: tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder)

EELK Tahkuranna Maarja kirikus (Võistes):

- 28. jaanuaril kell 9.30 - III pühapäev enne paastuaega

EELK Treimani Püha Matteuse kirikus:

- 21. jaanuaril kell 14.00 - III pühapäev pärast ilmunispüha.

MÄLESTAME LAHKUNUID

KUSTI VAINBERG

24.12.1940 – 25.11.2017 Penu küla

TIINA PAPPEL

17.12.1956 – 12.12.2017 Ikla küla

ALAR VAHER

01.05.1952 – 19.12.2017 Jaagupi küla

SENTA KIVASTE

01.04.1929 – 22.12.2017 Ikla küla

TAISA NÄRRIPÄ

30.06.1924 – 09.12.2017 Uulu küla

KALLE KVELL

02.05.1939 – 10.12.2017 Võiste alevik

VLADIMIR STARTŠEVSKI

16.02.1938–14.12.2017 Võiste alevik

MARIKA KIVISELG

28.07.1956 – 04.01.2018 Võiste alevik

Mis juhtus

9. detsembril kella 11.20 paiku käisid päästjad abis liiklusõnnetusel Häädemeeste vallas Arumetsa külas. Päästjad katsid õnnetuse tagajärjel mahavoolanud kütuse ning jahutusvedeliku absorbendiga.

12. detsembril kella 21.40 paiku käisid päästjad Häädemeeste vallas Laadi külas ning eemaldasid sõiduteele kukkunud puu.

14. detsembril kell 11.10 sai häirekeskus teate tulekahjust Häädemeeste vallas Reiu külas Kalevi puisteel. Teataja sõnul tuli üheskordsest elumajast suitsu. Päästjad selgitasid sündmuskohal välja, et põlengut ei olnud. Majaelanikud olid unustanud lahti katla ukse, kust suitsu majja tuli.

7. jaanuaril kell 14.33 käisid päästjad Tahkuranna vallas Uulu külas, kus teataja sõnul oli juhtunud liiklusõnnetus. Päästjad likvideerisid sõidukil süttimisohu.